

Vladimír Vladimirovič **Nabokov** (Владимир Владимирович Набоков)
(10./22. 4. 1899 Petrohrad, Rusko – 2. 7. 1977 Montreux, Švýcarsko)

Ruskoamerický spisovatel.

Vladimír Nabokov pocházel z bohatého prostředí ruské **pravicově liberální šlechty**. V rodině získal výtečnou **jazykovou výbavu**: kromě ruské mateřštiny se tu běžně hovořilo anglicky a francouzsky. Nabokov se již záhy pustil do literární tvorby – začínal s poezií, pak přešel k próze. Po komunistickém převratu (1917) se rodina v r. **1919** odstěhovala do **západní Evropy**. Nabokov psal do periodik vydávaných početnou ruskou emigrací. Vystudoval bakalářský obor na proslulé **britské univerzitě v Cambridge** (absolvoval 1922).

Nabokov po celý svůj další život zůstal typickým emigrantským světoběžníkem, který nikde v cizině skutečně nezakotvil a nenašel si blízký vztah k žádnému novému domovu. Ve 20. a 30. letech žil především v Berlíně; několikrát krátce pobýval v Československu. V r. 1925 se oženil s **Věrou Jevsejvnu Slonimovou** (1902 – 1991), ruskou publicistkou židovského původu; narodil se jim syn Dmitrij (1934 – 2012).

Poté, co se v Německu dostali k moci nacisté (1933), Nabokovovi v r. **1937** emigrovali do **Francie** (Věra se synem oklikou přes Prahu). Když však v r. 1940 Němci Francii porazili a ovládli, Nabokovovi unikli do **Spojených států**.

Nabokov tam začínal jako **entomolog** specializovaný na motýly: z nadšence se rychle vypracoval na respektovaného profesionála. Zároveň se však etabloval postupně na několika univerzitách jako odborník na **komparativní literární vědu**, čímž si zajistil profesní i hmotnou existenci. Věra se stala jeho nepostradatelnou asistentkou.

Nabokov psal stylem blízkým meziválečnému **expresionismu**, jeho osobitý přínos ovšem spočívá především v **invenční práci s jazykem**. Ve **20. a 30. letech** Nabokov psal v **ruštině** (často pod pseudonymem), ale jeho díla ještě nebudila pozornost. Ve **40. – 70. letech** napsal **anglicky 8 románů**, z nichž vyniká eroticky laděná **Lolita** (vydáno 1955) – fiktivní zpověď čtyřicátníka-intelektuála osudově sexuálně přitahovaného k dvanáctileté dívce. Lolita vzbudila kontroverzní reakce, ale stala se světovou literární událostí a Nabokovovi zajistila bohatství a proslulost. On a Věra se vrátili do Evropy a žili v monděním švýcarském alpském středisku **Montreux**. Syn Dmitrij pečoval o vydávání starších i novějších Nabokovových děl.

Některá díla:

Romány **Mášeňka** (Машенька; 1926; autobiografický román z prostředí ruské emigrace v Berlíně), **Král, dáma, kluk** (Король, дама, валет; Король, дама, валет; 1928), **Lužinova obrana** (Защита Лужина; Защита Лужина; 1930; z prostředí šachistů – Nabokov mezi ně sám náležel), **Pozvání na popravu** (Приглашение на казнь; Приглашение на казнь; 1936; paralela s románem *Proces* od českého Němce Franze Kafky), **Skutečný život Sebastiana Knighta** (The Real Life of Sebastian Knight; 1941; titulní postava je silně autobiografická), **Lolita** (1955; 1. vydání v angličtině v Paříži; 1966 vyšel Nabokovův vlastní ruský překlad v New Yorku; film Spojené státy 1962: režie Stanley Kubrick, scénář V. N., hrají James Mason /Humbert/, Sue Lyonová /Lolita/, Shelley Wintersová /Charlotte/, Peter Sellers /Clare Quilty/; film 1997: režie Adrian Lyne, hrají Jeremy Irons /Humbert/, Dominique Swainová /Lolita/, Melanie Griffithová /Charlotte/, Frank Langella /Clare Quilty/), **Bledý oheň** (Pale Fire; 1962).

Vladimir Nabokov (1899 – 1977): Lolita (1955)

Americký badatel John Ray uveřejňuje jako psychiatricky zajímavé zápisky muže jménem Humbert Humbert, který zemřel na cévní příhodu r. 1952 ve vyšetřovací vazbě, když čekal na svůj soudní proces. Zápisky mají rozměr objemného románu, rozděleného do dvou částí.

Humbert se narodil r. 1910 v Paříži do národnostně pestré a dobře situované rodiny. Matka mu záhy zemřela a on sám si ze svého dospívání vzpomíná hlavně na to, jak ve 13 letech prožil krátký, ale intenzivní citový vztah se stejně mladou dívkou Annabel, která však vzápětí zemřela na tyfus.

Část první

5

Zdá se mi, když se tak ohlížím po dnech svého mládí, jako by odlétaly v náhlém poryvu vybledlých vracejících se útržků, podobné jitrním metelícím použitého toaletního papíru, které člověk cestující vlakem vídává vířit v těsném závěsu za posledním vagonem. Ve svých hygienických vztazích s ženami jsem byl praktický, ironický a čilý. Za svých studií v Londýně a Paříži jsem vystačil s placenými milenkami. Studoval jsem příkladně a příčinlivě, třebaže s nevalným úspěchem. Zpočátku jsem měl v úmyslu, po vzoru spousty talentů *manqué*, vystudovat psychiatrii; jenže já byl mnohem víc než *manqué*, něco jako: jsem tak divně vyčerpaný, pane doktore, padá na mě taková tíseň a přisedlal jsem na anglickou literaturu, kde davy zamindrákovaných básníků končí jako učitelé s dýmkou navlečení do tvídu. (...)

Když jsme byli oba ještě dětmi, neviděl jsem ve své Annabelince nymfičku; byl jsem stejný jako ona, čítankový malý faun na stejné čarovném ostrově času; kdežto dnes, po uplynutí devětadvaceti let – píše se září 1952 –, mám dojem, že v ní poznávám prvotního osudového elfa mého života. Milovali jsme se nezralou láskou, poznamenanou zběsilostí, jež tak často pustoší životy dospělých. Měl jsem dobrý kořen a přežil jsem; jed však zůstal v ráně a rána se nikdy nezacelila, a já brzy přišel na to, že dospívám uprostřed civilizace umožňující pětadvacetiletému muži, aby se dvořil dívce, které je šestnáct, ale ne takové, které je dvanáct. (...)

Buďme však korektní a kulturní. Humbert Humbert se snažil sekat dobrotu, seč mu síly stačily. Věřte nevěřte, vážně se snažil. K obyčejným dětem choval největší ohledy, byly přece tak čisté a zranitelné, a za nic na světě by se neodvážil ohrozit nevinnost dítěte, jakmile měl pocit, že by se mohl dostat do maléru. Ale jak se jeho srdce rozbušilo, když uprostřed hloučku nevinátek zahlédl démonické dítě – „*enfant charmante et fourbe*“ – zamlžený pohled, zářivé rty, deset let v chládku, necháš-li na sobě znát, že se na ni díváš. A tak šel život. (...) Stadium rozpuku nader se objevuje brzy (10,7 roku) v sérii somatických změn provázejících dospívání. Dalším dostupným údajem o pohlavním zrání jsou první známky pigmentovaných chloupků na pohlaví (11,2 roku). Má miska je po okraj plná blešek. (...)

Jednou v létě se Humbert rozhodne najít si na venkově podnájem, aby se tam mohl v klidu věnovat své badatelské literární práci. Shodou okolností objeví domek v obci Ramsdale. Jak vidno, tuhle nepřiliš vášnouvou domácnost obývá asi pětatřicetiletá vdova Charlotte Hazeová (s černošskou služkou) a Humbert je na rozpacích, zda se tu skutečně ubytovat.

10

(...) Pootevřené dveře napravo nabízely pohled do obýváku s nějakým dalším mexickým haraburdím v rohovém kabinetu a pruhovanou pohovkou u zdi. Na konci předsíně začínaly schody, a jak jsem tak stál a otíral si čelo (teprve v té chvíli jsem si uvědomil, jaké vedro je venku) a koukal se – abych na něco koukal – na olysalý šedivý tenisák válející se na dubové skřínce, dolehl ke mně

z hořejšího patra kontraalt paní Hazeové, která se naklonila přes zábradlí a melodickým hlasem se otázala: „Mesijé Humbert?“ Přihodila k tomu špetku cigaretového popela. Ale to už samotná dáma (sandály, hnědé kalhoty, žlutá hedvábná blůza, poněkud hranatý obličej – přesně v tomhle pořadí) sestupovala po schodech a ukazovátkem nepřestávala poklepávat na cigaretu. (...)

Prošli jsme malou komorou a vešli do jídelny, rovnoběžné se salonem, který jsme před chvílí obdivovali. Všiml jsem si bílé ponožky na podlaze. Paní Hazeová se s omluvným zamumláním v chůzi shýbla a hodila ji do skříně vedle komory. Letmo jsme si prohlédli mahagonový stůl, v jehož středu stála mísa na ovoce, která neobsahovala nic než stále ještě lesklou pecku ze švestky. Nahmatal jsem v kapse jízdní řád a pokradmu ho vylovil, abych si hned, jen co to bude možné, vyhledal vlakové spojení. Stále jsem následoval paní Hazeovou přes jídelnu, když vtom mě zčistajasna udeřila do očí záplava zeleně. „Terasa!“ zapěla moje velitelka a pak, bez sebemenšího varování, se mi pod srdcem zvedla modrá mořská vlna a z deky ve vodopádu slunečních paprsků na mě přes tmavé brýle pokukovala polosvlečená, klečící, na kolenou se otáčející má láska z Riviéry.

Byla to ona – měla stejně křehká, medová ramena, stejně hedvábná, vláčná nahá záda, stejnou kštici plavých vlasů. Puntíkováný šátek, uvázaný přes prsa, ukryval před mýma stárnoucíma gorilíma očima, ale nikoli před pohledem mé mladé paměti nedospělá ňadra, která jsem kdysi jednoho nesmrtelného dne laskal. A jako bych byl pohádkovou chůvou malé princezny (ztracené, unesené, nalezené v cikánských hadrech, přes něž se její nahota směje na krále a jeho smečku), rozeznal jsem na boku malinké, temně hnědé mateřské znaménko. S děsem i rozkoší (král pláče štěstím, trubky vřeští, chůva je namol) jsem opět spatřil její roztomilé zatažené břicho, kde moje jižně obrácená ústa na okamžik spočinula, a ty chlapecké boky, na nichž jsem líbal zubatý otisk pásku jejích šortek – v ten poslední, šílený nesmrtelný den u červených balvanů. Těch pětadvacet let, která jsem od té doby prožil, se vzedmulo ve chvějivém rozbušení srdce a bylo to tam.

V tom okamžiku je rozhodnuto: Humbert u Hazeových zůstane. V následujících dnech se snaží s Charlottinou dcerou Dolores, kterou ale sám nazývá Lolita, tělesně sblížit. O všem si tajně vede deník, ačkoli jde o značné riziko.

11

(...) Zvedala si víčko levého oka, aby si vyjmula nějaké smítko. Kostkované šaty. Přestože miluji tu její opojnou opálenou vůni, opravdu mám dojem, že by si jednou za čas mohla umýt hlavu. Na okamžik jsme se oba ocitli v téže teplé zelené koupeli zrcadla, které odráželo nás a špičku topolu na obloze. Chytil jsem ji hrubě za ramena, potom něžně za spánky a otočil ji k sobě. „Určitě tam něco mám,“ zakňourala, „cítím to.“ – „Švýcarská selka by ti to udělala špičkou jazyka.“ – „Vylíznula?“ – „Jo, m-m-mám t-t-to zkusit?“ – „Jasan,“ řekla. Něžně jsem přitlačil své chvějivé žihadlo na neklidné slané oko. „Senza,“ řekla a rychle zamrkala. „Je to fakt venku.“ – „To druhé taky?“ – „Troubo,“ začala, „vždyť tam nic...“, ale vtom si všimla mých blížících se našpulených rtů. „Tak jo,“ vyšla mi vstříc a zasmušilý Humbert Humbert se sklonil nad její teplou, zvrácenou, pihovatou tvář a přitiskl ústa na pulsující víčko. Zasmála se a proběhla kolem mě ven z pokoje. Měl jsem pocit, jako by se mi každým okamžikem mělo rozskočit srdce.

Charlotta se rozhodne odvézt Lolitu do dívčího letního tábora, čímž Hubertovi zkříží jeho plány.

15

(...) Plané, smutné sny. Dva měsíce krásy, dva měsíce něhy budou navždy ztraceny a nic s tím nemůžu dělat, vůbec nic, *mais rien*.

Jednu kapku vzácného medu však ten čtvrtek ve své žaludové čepičce pro mě schoval. Hazeová ji měla odvézt do tábora časně ráno. Když ke mně dolehla směsice zvuků příprav k odjezdu, skutálel jsem se z postele a vyklonil z okna. Pod topoly již vrčelo nastartované auto. Na chodníku stála Louisa a clonila si rukou oči, jako by už ta malá cestovatelka vjížděla do nízkého ranního slunce. Gesto bylo předčasné. „Tak dělej!“ křikla Hazeová. Má Lolita, napůl uvnitř, přichystaná zabouchnout dveře, stáhnout okýnko, zamávat Louise a topolům (kterou a které jí už nebylo souzeno spatřit), přerušila pohyb osudu: vzhlédla – a řítila se zpátky do domu (Hazeová za ní zuřivě křičela). Za okamžik jsem uslyšel svého miláčka běžet po schodech nahoru. Srdce se mi rozšířilo s tak ohromnou silou, že mě málem pohltilo. Zavázal jsem si kalhoty od pyžama a prudce jsem otevřel dveře: a v témže okamžiku Lolita doběhla, v nedělních šatech, zadýchaná, přešlapující, a vzápětí se ten můj rozechvělý drahoušek ocitl v mém náručí a její nevinná ústa se tavila pod železným tlakem tmavých mužských čelistí! Vzápětí jsem ji slyšel, živou a neposkvrněnou, klapat po schodech dolů. Vlak osudu se vrátil na svou kolej. Blondatá noha vklouzla dovnitř, dveře auta se zabouchly – ještě jednou se zabouchly – a řidička Hazeová za zběsilým volantem, gumově rudé rty zkroucené vzteklou, neslyšitelnou řečí, mi s mou drahou upláchlá...

Vzápětí po Lolitině odjezdu Charlotta prozradí Humbertovi, že ho sama miluje, a i když si – obyčejná ženská z venkova – nedělá bůhvíjaké naděje, Humbert se s ní ožení; zprvu se tak rozhodl jen proto, aby byl nablízku Lolitě (stal se přece jejím nevlastním otcem), ale brzy zjišťujeme, že Charlotta dokázala vytvořit pro všechny sice skromný, ale útulný domov.

Idyla však netrvá dlouho: Charlotta objeví Humbertův intimní deník. Během jediného večera je jejich manželství v troskách. Humbert zoufale přemýšlí, jak ze šlamastyky vybruslit, a krajně rozrušená Charlotta vběhne na ulici pod auto a zahyne.

Humbert vyzvedne Lolitu z tábora, ale namísto sdělení kruté pravdy jen mlží o údajně Charlottině nemoci. Aby měl Lolitu jen pro sebe, putuje s ní v autě bezcílně od hotelu k hotelu a odhodlává se prožít s ní její první pohlavní styk; dokonce se ji pokusí omámit uspávacími léky.

29

(...) Netroufal jsem si nabídnout jí druhou dávku prášků a zároveň jsem se nevzdával naděje, že ta první může ještě její spánek prohloubit. Začal jsem se k ní sunout, připravený na jakékoli zklamání, s vědomím, že bych měl raději počkat, avšak čekat nebylo v mých silách. Můj polštář voněl jejími vlasy. Plížil jsem se k svému třpytivému drahouškovi, zastavoval jsem se a dával na ústup pokaždé, když jsem měl dojem, že se vrtí nebo chystá zavrtět. (...)

Prodlévám-li trochu déle u vzrušeného chvění a tápání oné dávné noci, je to proto, že chci mermomocí dokázat, že nejsem, nikdy jsem nebyl a nikdy nemohl být surovým darebákem. Něžné a snové končiny, jimiž jsem se plížil, byly dědictvím básníků, a nikoli lovištěm zločinu. (...)

Po půlnoci se nepokojná hotelová noc na pár hodin ztišila. Potom, okolo čtvrté, se ozval vodopád klozetu na chodbě a prásknutí dveřmi. Něco po páté sem začal doléhat ozvěnou na etapy přicházející monolog z nějakého dvora nebo parkoviště. Nebyl to ve skutečnosti monolog, protože mluvící se každou chvílí odmlčel, aby vyslechl (pravděpodobně) někoho jiného, jenž ten druhý hlas se ke mně nedonesl, a tak se z toho částečného odposlechu nedal vyvodit nějaký kloudný smysl. Jeho věcný tón však usnadnil cestu rozbřesku a pokoj již tonul ve fialové šedi, když se, jeden po druhém, dalo do práce několik příčinlivých klozetů, rachotící a kňučící výtah začal vzlétat a slétat s jitrními a nočními ptáčaty, na pár minut jsem si mizerně zdříml, z Charlotty byla mořská panna v zelenavém jezírku, kdesi na chodbě zahlaholil libozvučným hlasem doktor Boyd „Přeji vám dobré jitro“, ptáci na stromech se činili, a potom zívla Lolita.

Frigidní ctíhodné porotkyně! Myslel jsem si, že bude trvat měsíce, možná léta, než se odvážím Dolores Hazeové přiznat; ale do šesti nula nula byla vzhůru a do čtvrt na sedm jsme byli, technicky vzato, milenci. Řeknu vám něco velice podivného: to ona svedla mě.

Překvapený Humbert si uvědomí, že tak dlouho se připravoval na skutečné milování s Lolitou, až ona tuto zkušenost získala sama ještě dřív. Nebylo pochyb, že na letním táboře. Do dívčího volnočasového programu se tam snadno vložil široko daleko jediný chlapec – syn táborové vedoucí. Lolita Hubertovi o všem bez zábran vypravuje.

32

(...) „A co Tábor Q?“ zeptal jsem se. A za chvíli jsem znal celou historii.

Barbara Burkeová, statná blondýna, o dva roky starší než lo a daleko nejlepší plavkyně v táboře, měla jakousi zvláštní kánoi, o niž se dělila s Lo „protože kromě ní jsem akorát já zvládla Vrbovej ostrov“ (nejspíš nějaká zkouška plavání). Během celého července každé ráno – všimni si, čtenáři, každé pozhnané ráno! – Barbaře a Lo pomáhal nést loďku

k Onyxu nebo Eryxu (dvěma jezírkům v lese) třináctiletý Charlie Holmes, syn vedoucí tábora a jediná osoba mužského pohlaví široko daleko (vyjma starého dobráckého údržbáře, hluchého jako poleno, a jednoho farmáře ve staré fordce, který občas prodával táborníkům vejce, jak už to tak farmáři dělají); každé ráno, ach, můj čtenáři, se ty tři děti vydávaly zkratkou přes překrásný panenský les, přetékájící všemi symboly mládí, rosou, ptačím zpěvem, a na jednom místě v bujném podrostu Lo zůstávala na stráži, zatímco za křovím Barbara s tím klukem kopulovali.

Zpočátku Lo odmítala „zkusit, jaké to je“, jenže zvědavost a pocit kamarádství byly nakonec silnější, a tak to brzy s Barbarou dělaly na střídačku s tichým, hrubým a neurvalým Charliem, jenž měl v sobě sice asi tolik sex-appealu jako syrová mrkev, zato však vlastnil obdivuhodnou sbírku prezervativů, které lovil v nedalekém třetím jezeře, daleko větším a navštěvovanějším, jménem Climax, podle bouřlivě se rozvíjejícího průmyslového města téhož jména. Třebaže Lolita připouštěla, že to je „jenom taková psina“ a „dobrý na plet“, Charlieho mozkiem a manýry, a to říkám rád, pohrdala. Ten oplzlý ďábel neprobudil ani její temperament. Mám pocit, že ho spíš zarazil v rozletu, přes všechnu tu „psinu“. (...)

Humbert tedy zjistí, kam se Lolitino sexuální zrání zničehonic posunulo, ale může setrvávat v naději, že sám ještě v jejím životě sehraje roli, kterou si vysnil. Ovšem situace se dramaticky změní, když do hry vstoupí další dospělý muž, s podobnými sklony jako Humbert, ale v mnoha směrech zdatnější a záluďnější...

Poznámky a vysvětlivky:

Barbara Burkeová [ba:bərə bə:ková]; **elf** – bytost z germánské mytologie, zpravidla postavou malá a lidem prospěšná; **enfant charmante et fourbe** – fr. děvčátko kouzelné a potměšilé; **faun** – v antické mytologii rozpustilý bůžek přírodní plodnosti, s napůl lidským a napůl kozlím tělem, mj. laškují s nymfami; **frigidní** – pohlavně chladný; **Charlotta Hazeová** [ša:lota heizová]; **Charlie Holmes** [ča:li həumz]; **manqué** – fr. nepovedený, nepodařený; **mesijé** – zkomoleně fr. *monsieur* = pane; **nymfička** – v angl. originále *nymphet*; zdobnělina od slova *nymfa*; nymfy byly dovádivé bohyně oživující volnou přírodu; **Ramsdale** [ræmzdeil]; **John Ray** [džon rei].

Vladimir Nabokov, *Lolita*, Praha – Litomyšl 2003, s. 22, 25, 27, 46 – 49, 54, 79, 151 – 152, 156 – 157.

Vladimir Nabokov: Lolita: poznámky k interpretaci

Nabokovova *Lolita* vznikla uprostřed **dekády (50. let 20. století)**, v níž se západní společnost rozhodovala, zda se její poválečný vývoj bude ubírat spíše konzervativním, nebo naopak zcela novým směrem. Nabokov zdůrazňuje **naléhavost i ultimativnost takové volby** tím, že jeho Humbert Humbert jednak svým intimním rozhodováním překračuje všechna myslitelná tabu, jednak je sám zcela vykořeněn ze všech souvislostí sociálních, historických apod.; v obou aspektech snadno najdeme odraz Nabokovova celoživotního osudu světoběžného emigranta.

Povahu ústředního tématu Nabokov ještě podtrhuje **vztahem mezi autorem, Humbertem a čtenářem**. Proměnlivé podoby tohoto vztahu ukazují, že kniha a její dějová linie mají blízko ke **hře**. Střídají se vyprávění v první a třetí osobě, sám Humbert se obrací střídavě ke čtenářům i k (hypotetické) soudní porotě; zdůrazňuje se nehotovost či arbitrárnost morálních soudů nad Humbertovými (i Lolitinými) činy.

Toto pojetí přibližuje Lolitu dnešní **postmoderní próze**, související s nynějším subjektivizujícím filozofickým mainstreamem. V románu bychom marně hledali pevný autorský postoj, typický pro klasický realismus balzacovský či dickensovský. Nabokov si sice – podobně jako oba uvedení autoři – buduje **ironický odstup** od příběhu (*deset let v chládku, necháš-li na sobě znát, že se na ni díváš*), ale **bez zřetelného sociálněkritického ostnu**. V tom může být Lolitiným protipólem slavný román amerického realistického prozaika Theodora Dreisera *Sestřička Carrie* (1900) o osmnáctileté dívce, která přijde z venkova do Chicaga, na vlastní kůži tvrdě pozná, že v moderním velkoměstě si slušné a poctivé živobytí prostě najít nemůže, a teprve pak si své životní sny zrealizuje sázkou na svůj sex-appeal, kdy se nechá vydržovat od dobře situovaných mužů.

Lolita je obecně považována za nemravný román, ovšem to je jen povrchní zdání. Všimněme si, že Humbert není sexuální násilník. V jeho vztahu k Lolitě je velmi mnoho **studu a zdrženlivosti**. Lolita má vlastně pro Humberta povahu **romantického ideálu**; ten je dokonalý a nedosažitelný, ovšem zde postrádá vnitřní ušlechtilost – však také již nejsme v éře krinolín, ale v době dálničních kabrioletů. **Lolita** je prostě normální holka, které se zapalují lýtka, a Humbert se marně snaží zastavit čas – ani ne tak pro ni, jako spíš kvůli sobě, protože dobře cítí, že do nynějšího světa dospělých se sám nehodí. Je prokázáno, že náklonnost mladých dívek ke zralým mužům vzkvétá tam, kde mužské vzory v dívčím dospívání chybějí (vzpomeňme, že Charlotta je vdova). Ovšem být dnes **mužem londonovského či hemingwayovského typu**, to je velmi obtížný úkol. Takový muž vyniká mravní opravdovostí, gentlemanskou obezřetností, ironickým nadhledem, odvahou a houževnatostí, a musí být připraven bojovat proti celému světu. Zjednodušeně řečeno, musí to být muž vnitřně pevný a nemanipulovatelný a to je vlastnost, které dnes není příliš žádoucí.

Humbert takové nároky prostě nenaplní – do skutečné životní krize se patrně ještě nikdy nedostal, jeho literárním esejům, jimiž se živí, zjevně chybí originalita i provokativnost – stejně jako samotnému Humbertovi, jenž svou **individualitu** realizuje jen ve skrývaných sexuálních fantaziích.

Je pochopitelné, že primitivní, ale zdravě živočišný Charlie má u Lolity víc šancí, ale Lolitě to žádné štěstí nepřinese. V celém příběhu kolem ní je totiž **hodně erotiky, ale pramálo lásky**. Charlotta Lolitu peskuje, Humbert obsedantně zbožňuje a Charlie ji má jen za ventil svých vlastních hormonů. Budování skutečného partnerského vztahu, založeného na porozumění, důvěře a kamarádství, se Lolita nedočká, protože žije ve společnosti, která takovéhle hodnoty ani nemá v plánu.

Nabokov tu navazuje také na **tradicí naturalismu**. Lolita a Charlie žijí se stejnou živočišnou bezstarostností jako mladičká pár Cadine a Marjolin v Zolově *Břichu Paříže* a zarámování kýženého intimního aktu Humberta s Lolitou do animálních zvuků ranního hotelu připomíná domácnost opilce Marmeladova, v níž se Rodion Raskolnikov v Dostojevského *Zločinu a trestu* setká s krásnou Soňou.

Lolita je příběhem hlavně o našich vnitřních limitech, které nám, lidem moderního světa, brání nalézt skutečné osobní štěstí.

<https://www.britannica.com/biography/Vladimir-Nabokov>

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/ru/f/f2/Nabokova_Vera.jpg

<https://www.unsungfilms.com/15830/lolita-1962/#gsc.tab=0>

<https://www.haaretz.com/life/film/.premium.MAGAZINE-who-would-dare-remake-lolita-in-the-age-of-metoo-1.6006690>